

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **T. K.**
zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z. s.
se sídlem Kovářská 939/4, 190 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2020, č. j. OAM-777/ZA-ZA11-ZA04-2019, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů („zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

2. Uvedené rozhodnutí napadl žalobce v celém rozsahu včas podanou žalobou a domáhá se jeho přezkoumání a zrušení. Uvedl, že žalovaný v předchozím řízení porušil ustanovení § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „správní řád“) a dále porušil ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalobce má za to, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné a nezákonné. Uvedl, že pochází z Ruska, z Dagestánu, kde mu hrozí nebezpečí ze strany soukromých osob. Ke svému azylovému příběhu uvedl, že v roce 2017 došlo ke dvěma únosům jeho dcery ze strany muže, který o ni jevil zájem. Tento únosce zosnoval i jeho únos, při kterém ho neznámí muži deset dní drželi ve sklepě, vyhrožovali mu a surově ho bili. Únosy nahlásil policii, ta však zůstala nečinná. Po propuštění musel vyhledat lékařskou pomoc, po dobu deseti dnů docházel do nemocnice, na noc se vracel domů, kde ho ošetřovala dcera, pak docházel ambulantně do ordinace. Vyhrožování pokračovalo i po jeho propuštění.
3. Žalobce uvedl, že nemůže využít vnitřního přesídlení, orgány Dagestánu mu nejsou schopny pomoci. Policie nefunguje efektivně, o čemž svědčí i osobní zkušenost s nahlášením únosů. Tamní společnost se řídí více klanovými zákony než právem. Možnost vnitřního přesídlení není možná, neboť i při přechodném pobytu rodiny v K. zahlédl příbuzné únosce. Jinde v Rusku by měl problém najít si práci a bydlení z důvodu nevraživého postoje společnosti vůči lidem z Kavkazu. Proto má v případě návratu důvodný strach z pronásledování dle § 12 písm. b) zákona o azylu pro příslušnost k sociální skupině – rodinný příslušník „ženy ohrožené únosem“ v podobě tzv. „bride kidnapp“ (únos nevěsty). Jedná se o pronásledování ze strany soukromých osob, kterému státní moc není schopna zabránit. V souvislosti s tím se obává i vzniku vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu.
4. Žalobce uvedl, že únos nevěsty je tradičním zvykem, který je praktikován i na severním Kavkazu, tedy i v Dagestánu. To potvrzuje i aktuální zpráva USDOS – Country Report on Human Rights Practices 2019 – Russia z 11. 3. 2020. Namítl, že pokud existuje přiměřená pravděpodobnost, že určitá žena v zemi původu je ohrožena touto praktikou, jedná se o azylový důvod ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu kvůli pronásledování z důvodu pohlaví, příp. příslušnosti k sociální skupině, přičemž sociální skupinou ve smyslu zákona o azylu je i rodina, neboť v souvislosti s nebezpečím únosu nevěsty jsou ohroženi i její rodinní příslušníci. Dle jeho názoru je naplněna i intenzita vážné újmy ve formě nelidského a ponižujícího zacházení dle § 14a odst. 2 zákona o azylu.
5. Žalobce shrnul, že žalovaný vyhodnotil nevěrohodnost jeho výpovědi kvůli: 1) rozporu jeho výpovědi s předloženými doklady v žádosti o udělení víza. K tomu uvedl, že celá věc ohledně vyřizování víz byla činěna s vidinou vycestování ze země za účelem podání si žádosti o mezinárodní ochranu, přičemž víza jemu a oběma dcerám vyřizoval prostředník. Nevěděl, jaké dokumenty prostředník k žádosti o vízum doložil. Uvedl, že ve firmě Ilbirs nikdy nepracoval, do K. se se svými dcerami přestěhoval až v roce 2018. Víza jim byla předána, až když seděli v autobuse při cestě ze země původu. Doložení falešných dokladů mu nelze přičítat k tíži. V tomto směru a ve vztahu k posuzování nevěrohodnosti tvrzení žadatelů o mezinárodní ochranu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-66. Dále namítl, že pokud žalovaný shledal v jeho výpovědi a jiných podkladech pro vydání rozhodnutí rozporu,

měl se je nejprve pokusit ve spolupráci s ním vyjasnit a dále je porovnat i se zprávami o zemi původu, což neučinil. Odkázal v tomto směru na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, č. j. 30 Azs 37/2018. Dále vysvětlil některé nesrovnalosti mezi svou výpovědí a výpověďmi svých dcer (pokud jde o rozdílné jméno únosce a sdělení ohledně jeho hospitalizace, v tomto směru uvedl, že v Dagestánu je možné, aby hospitalizovaný pacient chodil na noc domů, čehož využil a přes noc se o něj starala dcera); 2) možnosti vnitřního přesídlení. Žalobce nesouhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že mu nehrozilo žádné nebezpečí, když přechodně žil v K. a že tedy má v případě návratu do země původu možnost využít vnitřního přesídlení. K uvedenému namítá, že únosce může jeho rodinu vypátrat, dále existuje riziko obecné nevraživosti společnosti vůči přistěhovalcům ze severního Kavkazu, které vyplývá i z dostupných zpráv o zemi původu a zahrnuje diskriminaci na trhu s bydlením, zaměstnáním, podezříváním z podpory terorismu, problémy s registrací pobytu apod. Žalovaný tímto směrem nevedl žádné dokazování, jeho závěr o možnosti vnitřního přesídlení nemá oporu ve spise a je tedy nepřezkoumatelný. Navíc v K. zaslechl a poté zahlédl příbuzné únosce své dcery; 3) možnosti vnitřní ochrany od státních orgánů, které nedostatečně využil. V této souvislosti žalobce uvedl, že žalovaný zcela nedostatečně využil zprávu EASO týkající se možnosti vnitřní ochrany, kterou sám zařadil do spisu. Z této zprávy přitom vyplývá opačný závěr, než který učinil žalovaný, a to, že policie v Rusku je neefektivní, zkorumpovaná a prakticky neexistuje možnost kontroly její činnosti a možnost dovolat se nápravy nečinnosti nezákonného jednání příslušníků policie. Dále odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu týkající se možnosti vnitřní ochrany a namítl, že žalovaný se zabýval pouze formální možností vnitřního přesídlení a nikoli možností faktickou.

6. Závěrem navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému zpět k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní výpovědi žalobce a na odůvodnění napadeného rozhodnutí, na jehož správnosti setrval. K nevěrohodnosti výpovědi a azylového příběhu žalobce odkázal na stranu 5 odst. 2 napadeného rozhodnutí, kde se této otázce věnoval. Uvedl, že v případě žalobce nekoresponduje časová linie jeho azylového příběhu s přílohami, které jsou součástí žádosti o vydání českého víza (vyjádření jeho bývalého zaměstnavatele).
8. K žalobnímu tvrzení, že v K. zaslechl a poté zahlédl příbuzné únosce své dcery, a že se obává nevraživosti tamějších obyvatel vůči přistěhovalcům, žalovaný namítl, že žalobce zásadním způsobem pozměňuje svou dosavadní výpověď za účelem „vyškrtnout“ možnost vnitřního přesídlení z argumentace žalovaného. Uvedl, že žalobce ve správním řízení nikdy netvrdil, že v K. zaslechl, a poté zahlédl příbuzné únosce své dcery (to tvrdí nesourodě jeho dcery). Žalobce dle svých slov jen slyšel mluvit nějaké lidi „jejich“ řečí. Tyto lidi však nijak nekonkretizoval, dle žalovaného tak činí účelově až v žalobě. Žalovaný oproti žalobnímu tvrzení naopak poukázal na to, že žalobce dle své výpovědi žil v K. bez útisku, pracoval a s dcerami žil v pronajatém bytě. Tyto skutečnosti naopak svědčí o možnosti vnitřního přesídlení. Navrhl, aby soud žalobu v plném rozsahu zamítl.

IV. Replika žalobce

9. Žalobce setrval na obsahu podané žaloby. Uvedl, že ohledně své práce v K. v žalobě vysvětlil, že tam nikdy nepracoval a že dokumenty doložené k žádosti o vízum byly zajištěny prostředníkem z důvodu a ve snaze urychleně vycestovat ze země a vyhnout se tak hrozícímu nebezpečí. Žalovaný uvedené vysvětlení jakoby nevnímal, a nadále setrvával na své absurdní argumentaci, v níž dává přednost víře v nepravé dokumenty a z toho vyvozuje jeho celkovou nevěrohodnost. K důkazu navrhl výslech své osoby. Odmítl, že by kromě již vysvětlených rozporů mezi žádostí o vízum a jeho výpovědí měly existovat pochybnosti. K posuzování věrohodnosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2019, č. j. 9 Azs 39/2019-66.
10. Žalobce zopakoval, že za důvod pro nemožnost vnitřního přesídlení uvedl i faktory jakými jsou nesnášenlivost a diskriminace vůči lidem z Kavkazu, problémy s nalezením zaměstnání z důvodu této etnicity apod. Odkázal v tomto směru na některé zdroje (viz např. zpráva Freedom House 2019 – Russia). Žalovaný však přesto, že tyto skutečnosti ve správním řízení uváděl, neprovedl tímto směrem žádné dokazování. Nezjistil tak dostatečně skutkový stav věci a zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností.

V. Jednání soudu

11. Krajský soud věc projednal při jednání za přítomnosti tlumočnice jazyka ruského.
12. Žalobce uvedl, že k věci nemá co doplnit, pouze upozornil na chybu v rozhodnutí, pokud je tam uvedeno, že únosce jeho dcery se jmenoval S. Doplnil, že únosce se jmenoval I., S. je jeho strýc. K dotazu soudu, kde v K. pracoval, uvedl, že pokud jsou Dagestánci v Dagestánu, jsou považováni za Rusy, pokud však Dagestán opustí, je na ně nahlíženo jako na Kavkazany, a potom mají obtíže se sháněním práce, ubytováním a podobně. Nemohl proto nikde oficiálně pracovat, pracoval jako zedník na stavbách. Na otázku, zda pracoval ve firmě Ilbris s. r. o. v K., odpověděl záporně. Potřeboval potvrzení o zaměstnání za účelem víza, proto si najal prostředníka, který mu ho zařídil.
13. Zástupci účastníků odkázali na písemná podání ve věci a setrvali na svých závěrečných návrzích tam uvedených.

VI. Skutkové a právní závěry krajského soudu

14. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen "s. ř. s.").

A. Skutkový stav věci

15. V přezkumném řízení soud vycházel z obsahu předloženého správního spisu, z něhož vyplývá, že dne 29. 8. 2019 žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR, dne 3. 9. 2019 poskytl údaje ke své žádosti a byl s ním proveden pohovor. Uvedl, že je kumycké národnosti, vyznává islám. Ve vlasti nikdy nebyl politicky aktivní. Je vdovec, má dvě dcery, které se nyní nacházejí v azylovém řízení v Německu. Ve vlasti naposledy pobývali ve městě K, předtím žili v Dagestánu ve městě Chasavjurt. Z vlasti vycestovali dne 28. 11. 2018. Měli české turistické vízum a v jeho rámci odjeli z ČR na zájezd do Drážďan. V Německu zůstali a všichni tam požádali o azyl. Dne 29. 8. 2019 byl na základě dublinského řízení poslán do ČR.

16. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu a problémům ve vlasti uvedl, že v Rusku je neklid, korupce a nestabilita. Obával se o své dcery, starší byla unesena. V Dagestánu jim bylo vyhrožováno, klid neměli ani po přestěhování do K. Uvedl, že jeho starší dcera byla dvakrát unesena, a to ve dnech 22. 2. 2017 a 15. 3. 2017. V prvním případě mu volal soused, že blízko jeho domu leží v bezvědomí jeho mladší dcera. Následně ze záznamu z kamery, která byla na obchodě, zjistil, že nějaké auto odvezlo jeho starší dceru, mladší dcera ji držela za ruku, byla udeřena a omdlela. Podle značky zjistil majitele vozu a s příbuznými se za ním rozjeli. Došlo k hádce, žalobce požadoval vrácení dcery, nakonec ji odvezl domů. Dne 15. 3. 2017 jel vyzvednout dceru ke škole, od spolužaček se dozvěděl, že mu šla naproti. Hned ho napadlo, že byla opět unesena. Se svými příbuznými pro ni přijel. Po hádce mu příbuzní únosce vyhrožovali zabitím, když jim tam dceru nenechá. K identitě únosce uvedl, že šlo o synovce jednoho veřejného činitele, bližší informace správnímu orgánu odmítal uvést, nakonec uvedl, že se jmenuje S. Protože mu vyhrožovali, odjel do Evropy. Jeho cílem byla Francie, ale protože spěchal, koupil si české vízum. K důvodům únosu dcery sdělil, že únosci je čtyřicet let, je to rozmazlený člověk, jedna žena mu zemřela, druhá je nemocná, jeho dceru chtěl na pobavení. Žalobce oba únosy ohlásil na policii. V prvním případě mu bylo sděleno, že „prozatím není žádná mrtvola“, nikomu nebylo ublíženo, proto zatím nebudou nic řešit. V druhém případě mu sdělili, že spis má vyšetřovatel a že má čekat na předvolání. Dne 10. 5. 2017 k žalobci přijeli policisté s tím, že ho odvezou k vyšetřovateli. Hned mu dali na hlavu pytel a odvezli ho do nějakého sklepa, kde ho bili a vyhrožovali mu. Po deseti dnech ho opět s pytlem na hlavě vytáhli ven, odvezli ho do lesa a odjeli. Uvedl, že pochopil, že nešlo o policisty, ale o příbuzné únosce jeho dcery. Vyhrožovali mu, že pokud provdá dceru za někoho jiného, tak toho ženicha zabijí. Po propuštění ze sklepa vyhledal lékaře, neboť vykašlával krev a měl pohmožděnin. Deset dní byl v nemocnici v Chasavjurtu, kde dostával i kapačky. Potom ještě ambulantně docházel do ordinace ve vesnici Bamatjurt, do které se z Chasavjurtu přestěhovali, a pobýval tam od 20. 5. 2017 do března 2018. Potom odjel do M. a dne 29. 6. 2018 se přestěhoval do Kaliningradské oblasti. Své uvěznění ve sklepě na radu známých oficiálně neřešil, neboť u nich neplatí zákon, ale klanový systém. Jiné problémy ve vlasti neměl. K dotazu správního orgánu uvedl, že od 10. 5. 2017, resp. od 15. 3. 2017 mu bylo vyhrožováno, a to až do března 2018, kdy odjel do M. Nijak to neřešil. Zabýval se pouze tím, jak prodat dům a odjet z Dagestánu. Když žili v Kaliningradské oblasti, na ulici slyšel mluvit lidi „jejich jazykem“. Považoval to za hrozbu, dostal strach a necítil se tam bezpečně. Proto nemohl svou situaci vyřešit přestěhováním (šlo jen o dočasné řešení). V případě návratu do vlasti se obává zabití, pokud únosci nedá svou dceru. Potvrdil, že od března 2018 není s únoscem v kontaktu. (Poznámka soudu: věci dcer žalobce jsou zdejším soudem vedeny pod sp. zn. 32 Az 5/2020 a sp. zn. 32 Az 6/2020).
17. Při posouzení předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z výpovědí žalobce a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci. Konkrétně vycházel z Informace OAMP, Ruská federace, Systém registrace k pobytu z 12. 7. 2019; Informace OAMP, Ruská federace, Bezpečnostní a politická situace v zemi, srpen 2019; Informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), 2018, Údaje o zemi, Ruská federace; Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO), březen 2017, Ruská federace, Státní aktéři ochrany, kap. 2.1. Ministerstvo vnitra (MVD) a policie; Informace Freedom House – Svoboda ve světě 2019 - Rusko, únor 2019;

Výroční zprávy Human Rights Watch 2019 – Ruská federace, ze dne 17. 1. 2019. Seznámil se i s obsahem žádosti žalobce o vydání víza, podané dne 15. 11. 2018. Uvedené informace a dokumenty jsou součástí spisového materiálu.

18. V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu byla dne 14. 1. 2020 dána žalobci možnost se s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich získání. Této možnosti žalobce využil, seznámení odmítl, doplnění podkladů nenavrhla. Pouze poznamenal, že pokud jsou v Dagestánu, jsou považováni za Rusy, když ale Dagestán opustí, pohlížejí na ně jako na Kavkazany a lidé se na ně dívají „přes prsty“.

B. Právní úprava a právní závěry

19. Krajský soud konstatuje, že smyslem soudního přezkumu není podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto soud může v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí na toto odůvodnění odkazovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, nebo rozsudek stejného soudu ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47).
20. Krajský soud se z povahy věci musel nejdříve zabývat vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, neboť shledal-li by ji důvodnou, již tato skutečnost sama o sobě by bránila věcnému přezkumu napadeného rozhodnutí. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost nelze rozhodnutí vůbec meritorně přezkoumat. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 - 76, publikované pod č. 1566/2008 Sb. NSS). Soud neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí trpělo takovými vadami, pro něž by je nebylo možné vůbec přezkoumat. Žalovaný vylíčil konkrétní skutkové okolnosti věci a uvedl úvahy, jimiž se řídil při posouzení jednotlivých forem mezinárodní ochrany a vyslovil své závěry, k nimž na základě svých úvah dospěl. Přezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí ostatně svědčí i skutečnost, že žalobce obsáhle polemizuje s jeho odůvodněním i závěry. Jelikož námitka nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí nebyla důvodná, soud přistoupil k přezkumu merita věci.
21. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14 zákona o azylu, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
22. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

23. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „*pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „*státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „*pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“
24. Z obsahu žaloby je zřejmé, že žalobce ve vztahu k neudělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnil. Krajský soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žalobce výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, nebyl členem žádné politické strany ani zastáncem určitých politických názorů. Důvody svého odchodu z Ruské federace s touto problematikou rovněž nespojoval, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobce nedopadá.
25. Krajský soud rovněž neshledal, že by žalobce mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Za jediný důvod odjezdu z vlasti a žádosti o mezinárodní ochranu uvedl obavu o bezpečí své a svých dcer, spojenou se dvěma únosy jeho starší dcery v únoru a březnu 2017, ke kterým mělo dojít v místě jejich trvalého pobytu ve městě Chasavjurt v Dagestánu z důvodu, že únosce si ji vyhlédl jako svou budoucí ženu. Žalobce měl být v souvislosti s těmito únosy na deset dní zadržen a mělo mu být vyhrožováno, naposledy v březnu 2018. Vlast opustil společně s dcerami až dne 28. 11. 2018, tedy za více než jeden a půl rok po tvrzených únosech dcery. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že v případě žalobce neshledal žádné jednání, které by bylo možné kvalifikovat jako pronásledování ve smyslu výše uvedené definice zákona o azylu. Únoscem jeho dcery byla soukromá osoba, údajně místní „rozmazlený“ čtyřicetiletý muž, který chtěl jeho dceru na pobavení, jehož identitu žalobce odmítl správnímu orgánu uvést. Později uvedl jeho křestní jméno – S., které však nekoresponduje se jménem únosce tak, jak ho uvedla jeho dcera (I.). Následné vysvětlení až v žalobě, případně v řízení před soudem soud považuje za účelové. Žalobce uvedl, že v osobním kontaktu s únoscem byl pouze 15. 3. 2017, naposledy mu bylo vyhrožováno telefonicky v březnu 2018. V případě únosů dcery se obrátil na policii, která věc zatím neřešila. V případě svého zadržení neuvedl nic bližšího k osobám, které ho měly deset dnů držet ve sklepě, vyhrožovat mu a poté ho propustit. Žádnou pomoc prostřednictvím státních orgánů v tomto případě nevyhledal. Po několikerém přestěhování rodiny na jiné místo (naposledy do K.) již žádnému vyhrožování nečelil.
26. Žalovanému nelze vytýkat, jak to činí žalobce, že jím tvrzené důvody žádosti o mezinárodní ochranu porovnal s údaji a skutečnostmi, které žalobce uvedl do žádosti o

vydání českého schengenského víza a že rovněž upozornil na časové nesrovnalosti ve výpovědích žalobce (ohledně tvrzeného desetidenního pobytu v nemocnici a přestěhování na další místa). Uvedeným porovnáním žalovaný dostatečně přesvědčivě odůvodnil své pochybnosti o věrohodnosti výpovědi žalobce ohledně skutečných důvodů odchodu z vlasti a podání žádosti o mezinárodní ochranu. Krajský soud ve shodě se žalovaným uvádí, že zcela nekonkrétní tvrzení žalobce, že v K. na ulici slyšel mluvit lidi „jejich jazykem“ nelze považovat za azylově relevantní hrozbu a důvod jeho odjezdu z vlasti.

27. Pokud žalobce poprvé až v žalobě ohledně své práce v K. vysvětluje, že tam nikdy nepracoval a že dokumenty doložené k žádosti o vízum byly zřejmě falešné, je soud nucen konstatovat, že takové vysvětlení až v žalobě, kdy se žalobce již seznámil s důvody negativního rozhodnutí žalovaného, je opožděné a snižuje věrohodnost tvrzení žalobce ve správním řízení. Mezi podklady pro vydání rozhodnutí je i předmětná žádost žalobce o české vízum s přílohami, přičemž neuvedl, že by se jednalo o falešné doklady zajištěné prostředníkem. V potvrzení o zaměstnání (přílohy k žádosti o vízum) se uvádí, že žalobce od 1. 2. 2017 zaměstnán ve firmě Ilbirs s. r. o. v K. Žalovaný ve správním řízení skutečnost o zaměstnání žalobce ověřoval prostřednictvím pracovníků české ambasády, kteří učinili ohledně zaměstnání žalobce (a jeho dcer) telefonický dotaz se zástupci uvedené firmy. Existující pracovní poměr všech byl následně potvrzen i mailem firmy Ilbirs s. r. o. (viz správní spis, č.l. 25). Žalobní tvrzení, stejně tak výpověď žalobce v řízení před soudem, že v uvedené firmě nepracoval, soud považuje za klamavé a účelové. Krajský soud považuje za vysoce nepravděpodobné, že zaměstnancům české ambasády by byly ze strany firmy Ilbirs s. r. o. poskytnuty nepravdivé údaje a neshledává ani žádný rozumný důvod k tomu, proč by tak uvedená firma činila. Právě potvrzení existence pracovního poměru dle názoru soudu vyvrací tvrzení žalobce, že údaje o jejich zaměstnání jsou falešná a zajištěná prostředníkem jen pro účely získání víza. Za účelové soud považuje i žalobcovo vysvětlení v žalobě, že „po dobu deseti dnů docházel do nemocnice a na noc se vracel domů, kde ho ošetřovala dcera“. V rámci pohovoru žalobce zcela jednoznačně vypověděl, že deset dnů strávil v městské nemocnici v Chasavjurtu, kde dostal „kapačky“ a že až poté se léčil ještě ambulantně v Bammatjurtu. Krajský soud poukazuje na stranu 3 protokolu o pohovoru, kde na otázku správního orgánu *„Jak jste mohl odjet do vesnice Bammatjurt dne 20. 5. 2019, když jste měl být od 10. 5. 2017 na 10 dní zadržen ve sklepě a pak být ještě 10 dní hospitalizovaný v nemocnici v Chasavjurtu“*, žalobce odpověděl: *„Já jsem nešel do nemocnice hned, já jsem se nejdříve vrátil domů, uklidnil jsem moje dcery a odvezl je do Bammatjurtu. Také jsem tam nějakou dobu pobyl a pak jsem odjel do nemocnice“*.
28. Krajský soud tak souhlasí s učiněným závěrem žalovaného, že všechny výše uvedené skutečnosti ve svém souhrnu snižují věrohodnost výpovědi žalobce ohledně skutečných důvodů opuštění vlasti. Nelze proto souhlasit s žalobní námitkou, že žalovaný „dává přednost víře v nepravé dokumenty“ a z toho vyvozuje celkovou nevěrohodnost žalobce.
29. Krajský soud připomíná, že v ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003), je uvedeno, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Stejně tak nepředstavuje univerzální nástroj pro poskytnutí ochrany před bezprávím, třeba i surovým, hrubým a těžce postihujícím jednotlivce nebo i celé skupiny obyvatel, přičemž důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem přesně

vymezeny, jsou poměrně úzké a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv tak, jak jsou v různých listinách a chartách tato práva uznávána (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze č. j. 6A 709/2001 ze dne 30. 4. 2002). Rovněž platí, že *„Institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní azyl neudělit“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60; všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).

30. Žalobce uvedl, že se v případě obou únosů své dcery neúspěšně obrátil na policii. V případě svého zadržení již žádnou pomoc nevyhledal. K žalobní námitce nemožnosti vnitrostátní ochrany krajský soud uvádí, že informace o zemi původu shromážděné žalovaným nesvědčí o tom, že by policie v zemi původu žalobce byla nefunkční či že by se ohrožená osoba nemohla domoci účinné ochrany od státních orgánů. I přes určité nedostatky v činnosti policejních orgánů, které žalovaný nijak nezastírá (viz strana 7 napadeného rozhodnutí), je možné dospět k závěru, že žalobkyně by mohla svoji případnou ochranu řešit za pomoci k tomu kompetentních ruských státních orgánů, jak vyplývá z Informace Evropského azylového podpůrného úřadu (EASO), Ruská federace – Státní aktéři ochrany, kapitoly 2.1. Ministerstvo vnitra a policie, z března 2017, v níž se uvádí, že ruské bezpečnostní složky mají nastavený systém, který má vést k potírání možných nelegálních postupů jednotlivých policistů, a že existují mechanismy vnitřního a vnějšího dohledu nad výkonem policejních činností. Z uvedené informace dále vyplývá, že oběti policejního zneužívání (aktivními i nečinnými způsoby) mohou podat stížnost k Vyšetřovací komisi nebo Kanceláři státního zástupce. Nejvyšší správní soud se opakovaně vyjádřil k problematice pronásledování ze strany soukromé osoby, viz například rozsudky: ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 – 51 a ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, v nichž se podává, že *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“* Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004, platí: *„Aby bylo možné shledat absenci ochrany ze strany státu, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany.“* V rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 43 Nejvyšší správní soud uvedl: *„Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně“.*
31. Žalobce problémy spojené s únosy své dcery a svým zadržením lokalizoval na území města Chasavjurt. Po přestěhování (naposledy do K.) žádné potíže neměli. Je tedy zřejmé, že žalobce své problémy mohl vyřešit vnitřním přesídlením. Možnost vnitřního přesídlení v rámci Ruské federace potvrzuje také judikatura Nejvyššího správního soudu (srovnej např. rozsudek ze dne 3. 5. 2006, č. j. 3 Azs 41/2006 - 74).
32. Důvodnou soud neshledal ani námitku žalobce stran tvrzení, že měl problém najít si

práci a bydlení z důvodu nevraživého postoje společnosti vůči lidem z Kavkazu. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobce v K. jednak pracoval a rovněž spolu s dcerami i bydlel. Tím sám popírá své zcela obecné žalobní tvrzení o nevraživosti vůči lidem z Kavkazu. Žalobce v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti svědčící o tom, že konkrétně on by byl na trhu práce z důvodu svého původu odmítnut, či jinak diskriminován. Krajský soud rovněž poukazuje na různá tvrzení žalobce o vykonávané práci. V rámci pohovoru uvedl, že pracoval jako řidič, rozvážel potraviny do obchodu a přivydělával si jako taxikář. V řízení před soudem uvedl, že z důvodu svého kavkazského původu nemohl nikde oficiálně pracovat, pracoval jako zedník na stavebách. Krajský soud na tomto místě odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 – 60, v němž uvedl, že *„Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“*

33. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.
34. Ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny) žalobce v žalobě žádné námitky neuplatnil.
35. Krajský soud konstatuje, že se souhlasí i se závěrem žalovaného, který neshledal v případě žalobce žádné mimořádné důvody, jež by mohly vést k udělení humanitárního azylu. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu. Institut humanitárního azylu, na který nemá žadatel o mezinárodní ochranu právní nárok, směřuje na situace, které nelze podřadit pod případy předpokládané v ustanoveních § 12 a § 13 zákona o azylu, avšak v nichž by přesto bylo nehumánní azyl žadateli neposkytnout. Zákon dává správnímu orgánu možnost udělení humanitárního azylu osobám, v jejichž případě je nutné zohlednit důvody v době přijetí právní úpravy výslovně nepředpokládané. Půjde zejména o případy osob zvláště těžce postižených nebo osob pocházejících z oblasti postižené významnou humanitární katastrofou či osob postižených z jiných obdobně závažných důvodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Žalobce, ač ustanovení § 14 zákona o azylu je uvedeno ve výčtu ustanovení, která měl žalovaný při svém rozhodování porušit, v žalobě žádné konkrétní námitky či důvody pro udělení humanitárního azylu neuvedl.
36. Vzhledem k tomu, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí současně posuzoval, zda žalobce nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, jak je mu uloženo ustanovením § 28 zákona o azylu.
37. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého

posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

38. V § 14b odst. 1 zákona o azylu je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Proti citovanému ustanovení žalobkyně a) žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnila.
39. Krajský soud uvádí, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které soud považuje za dostatečně transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobkyni hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není, přičemž se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany.
40. Krajský soud ve shodě se žalovaným konstatuje, že žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Žalovaný se řádně vypořádal i s neexistencí hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání s odkazem na výklad těchto pojmů (ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech) Evropským soudem pro lidská práva. Žalovaný připustil (na podkladě zpráv Výročních zpráv organizací Human Rights Watch a Freedom House z roku 2019), že v Ruské federaci sice není ideální situace v oblasti ochrany lidských práv, z toho však nelze vyvodit obecný závěr, že všichni obyvatelé v Ruské federaci jsou státními orgány pronásledováni ve smyslu zákona o azylu.
41. Z individuálního příběhu žalobce vyplývá, že v zemi svého původu neměl žádné potíže se státními orgány, bez problémů si vyřídil vízum a rovněž bez potíží vlast opustil. Tvrzené potíže s únoscem jeho dcery a jemu adresované výhrůžky byly lokalizovány pouze na místo jeho trvalého pobytu (přičemž žalovaným i soudem byla výpověď žalobce stran skutečných důvodů odjezdu z vlasti vyhodnocena jako nevěrohodná). Jak je již uvedeno výše, žalobce mohl tvrzené potíže řešit prostřednictvím k tomu kompetentních státních orgánů (tj. i podat stížnost na jednání příslušníků policie, kteří se jeho oznámením dostatečně nezabývali), jak vyplývá z Informace EASO, Ruská federace – Státní aktéři ochrany, kapitoly 2. 1. Ministerstvo vnitra a policie, z března 2017. Ze zprávy IOM – Ruská federace 2018 nevyplývá, že by neúspěšní žadatelé o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti byli nějakým způsobem perzekuováni, diskriminováni či znevýhodňováni ze strany státních orgánů. V průběhu správního řízení nebylo rovněž prokázáno, že by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo vážné ohrožení života nebo

lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Není známo, že by se Ruská federace aktuálně nacházela v mezinárodním nebo vnitřním ozbrojeném konfliktu, a nevyplývá to ani z informací o zemi, které žalovaný shromáždil ve správním řízení. Žalobci tudíž nehrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Vycestování žalobce není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, žaloba v tomto směru neuvádí žádné konkrétní skutečnosti.

42. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 3, 4 a § 52 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VII. Náklady řízení

43. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu však nevznikly nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady řízení, a žalovaný ani náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 30. června 2021

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně